

LÄÄNE-
NIGULA
NOORSOOTÖÖ

TEENUSSTANDARD V3

2025

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
EESMÄRK.....	4
1. FÜÜSILINE RUUM	4
1.1. Olukorra kirjeldus	4
1.2. Alaesmärk.....	5
1.3. Logiraamatu statistika	6
2. KVALIFIKATSIOON	7
2.1. Olukorra kirjeldus	7
2.2. Alaesmärk.....	7
2.3. Kvalifikatsiooni ja koolituste tegevusnäitajad	8
3. STANDARDI VERSIOON.....	10

SISSEJUHATUS

Käesolev teenusstandard (edaspidi nimetatud *standard*) on väljatöötatud koolitusprogrammis: „Kvaliteetsed noortevaldkonna teenused“, mida kaasrahastab Haridus- ja Teadusministeerium, Haridus- ja Noorteamet ja Euroopa Sotsiaalfond.

Lääne-Nigula valla pindala on 1448,8 km² (144 877 ha), mis teeb sellest Eesti pindalalt 3. omavalitsusüksuse, pindala poolest on suuremad Saaremaa vald ja Alutaguse vald. Vastavalt Lääne-Nigula Noortekeskuse põhimäärusele¹ jaotub Noortekeskus struktuuriüksusteks (edaspidi nimetatud koos *noortekeskused*): Taebla Noortekeskus asub Taeblas alevikus, Nigula Noortekeskus asub Nigula külas, Palivere Noortekeskus asub Palivere alevikus, Risti Noortekeskus asub Risti alevikus, Linnamäe Noortekeskus asub Linnamäe külas, Martna Noortekeskus asub Martna külas, Kullamaa Noortekeskus asub Kullamaa külas ja Noarootsi Noorte- ja Vabaajakeskus asub Pürksi külas / Birkases. Lääne-Nigula valla asustusstruktuur on mitmekesine, iseloomustavaks märksõnaks on hajaasustus.

Lääne-Nigula noorsootöö teenusstandardi väljatöötamise meeskonda kuulusid: noortekeskuse juhataja ja noorsootöötajad, noorte heaolu spetsialist, haridusosakonna juhataja, kvaliteediprogrammi mentor ja koolitajad.

Lääne-Nigula Noortekeskuse koostöövõrgustikku kuuluvad:

- ✓ Noorteühendused: Lääne-Nigula Noortevolikogu, kelle tegemisi Lääne-Nigula Noortekeskus juhendab ja toetab. Noored Kotkad ja Kodutütred, kellega tehakse piirkonnaüleselt koostööd ja pakutakse noortele osaluseks erinevaid võimalusi.
- ✓ Lääne-Nigula noorte lapsevanemad, kellega tehakse regulaarselt koostööd.
- ✓ Haridusosakond ja haridusosakonna tugiteenuste keskus, kes kureerivad Lääne-Nigula vallas formaal- ja mitteformaalõpet, osutavad õpilastele vajaminevaid tugiteenuseid ja vastutavad koostöös Lääne-Nigula Lasteaiad direktori ja Lääne-Nigula munitsipaalkoolide direktoritega sh ka noortekeskuse juhatajaga formaal- ja mitteformaalõppe kvaliteedi eest valla üleselt.
- ✓ Sotsiaalhoolekande osakond: noorte heaolu spetsialist ja lastekaitse töötajad, kelle ülesandeks on noorte heaolu tagamine valla üleselt.
- ✓ Lääne-Nigula Lasteaed, kellega teevad noortekeskused piirkonnaüleselt koostööd, tutvustades noorsootööd ka nooremale eale.
- ✓ Lääne-Nigula Raamatukogud, kellega teevad noortekeskused piirkonnaüleselt koostööd, tutvustatakse erinevaid kultuurialaseid ettevõtmisi ja võimalusi üheskoos noortele.
- ✓ Lääne-Nigula Munitsipaalkoolid, kellega teevad noortekeskused piirkonnaüleselt koostööd formaalõppes lähtuvalt.
- ✓ Kohalikud ettevõtted ja MTÜ-d, kelle tegemistes Lääne-Nigula Noortekeskus osaleb või kellelt ruume rendib ja keda kaasab erinevatesse piirkonnaülessetes tegevustes.
- ✓ Üleriigilised partnerid, kuhu organisatsioonidesse Lääne-Nigula Noortekeskus kuulub ja tegevustes kaasa lööb.
- ✓ Rahvusvahelised partnerid, kellega Lääne-Nigula Noortekeskus korraldab või osaleb rahvusvahelises noorsootöös.

¹ [Lääne-Nigula Noortekeskuse põhimäärus](#)

EESMÄRK

Noorsootöö standardi eesmärk on luua noortekeskustes noortele mitmekülgset arengu ja eneseteostuse võimalused ning kaasaegne füüsilise ruum² vaba aja sisustamiseks. Noorsootöö kvaliteedi tõstmiseks on oluline kvalifitseeritud noorsootöötajad, kes toetavad nüüdisaegse õpikäsitluse³ kaudu noorte mitmekesist arengut, mitteformaalõppes⁴ osalemist ja huvitegevusega tegelemist.

1. FÜÜSILINE RUUM

1.1. Olukorra kirjeldus

Lääne-Nigula valla noorsootöö kvaliteedi hindamise 2022-2023 välishindajate tagasisides on toodud noorsootöö valdkonna peamise arendusvajadusena: füüsilise ruumi tingimuste ebavõrdsus (ruumide korrasolek, teenuse kättesaadavus, materiaalsed ja tehnoloogiliste vahendite puudumine või amortiseerumine). Regulaarselt ei teostata füüsiliste ruumide keskkondades seiramist ja noorsootöö teenuse rahulolu küsitlust noorte ja noorsootöötajate seas.

Parendustegevuste esialgses kavas punktis 3. Erivajadustega noortele suunatud tegevused ja sellega seoses on noortele tagatud noorsootöös osalemiseks võrdsed võimalused ja noorsootööd pakkuvatele asutustele on juurdepääs tagatud sh ka noortele, kes on ka vähemaktiivsed või haavatavad, et tagada kogu sihtrühma esindatus. Noorte veebiküsitluste vastustest selgus samuti, et noored külastaksid noortekeskusi rohkem, kui noorsootöö teenus pakuks kaasaegsemaid võimalusi (tehnoloogilised ja materiaalsed vahendid), sh kaasajastatud ruume. Noortega töötavate spetsialistide seas läbi viidud küsitluses selgus, et neid motiveerib töökeskkond, mis on kaasajastatud. EFQM mudeli⁵ põhjal on väljakutseks noortekeskuste füüsiliste keskkondade (p)arendamiseks võimaluste leidmine ja keskkondade kaasajastamine.

Lääne-Nigula Noortekeskuse riskianalüüsis on kirjeldatud kaheksa füüsilise ruumi seisukorda, mida on analüüsitud õigusaktide nõuete vastavusega ning hindamise tulemusest lähtuvalt on tehtud parandusettepanekud. Lähtuvalt riskianalüüsi ja noorsootöö kvaliteedi hindamise 2022-2023 tulemustest on tehtud järgnev ettepanek Lääne-Nigula valla 2024-2032 arengukavasse⁶: E 1.5.3 punktis on välja toodud tegevussuunana: noortekeskuste ruumid on vallas kaasajastatud,

² Füüsiline ruum - struktuuriüksuste füüsilised keskkonnad

³ [Nüüdisaegne õpikäsitlus](#) on arusaam õppimisest ja õpetamisest, mille kohaselt õppimine on aktiivne ja koostööine kogu elu kestev protsess, milles õppija õpib õppima ja võtab oma õppimise eest vastutuse. Õppimise käigus arenevad õppija teadmised ja oskused ning muutuvad tema käitumine ja väärtushinnangud. Õpetaja roll on toetada õppijat ning luua keskkond ja tingimused, milles iga õppija saab oma arengupotentsiaali maksimaalselt realiseerida.

⁴ [Mitteformaalõpe](#) on eesmärgistatud ja struktureeritud vabatahtlik õpe, mis võib toimuda õppekava alusel. Mitteformaalõppe võimalusi pakuvad eeskätt noorsootöö, huvihariduse ja täiskasvanute täienduskoolituse asutused ja organisatsioonid

⁵ EFQM - European Foundation for Quality Management enesehindamise mudel

⁶ [Lääne-Nigula valla 2024-2032 arengukava](#)

jätksuutlikud ja multifunktsionaalselt kasutatavad. Rahastamisallikateks on valla eelarves olevad vahendid, ruumide omanikud ja projektid.

Alates 2025. aasta sügisest jõustuv põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muudatus võimaldab arvestada mitteformaalse õppe kaudu omandatud teadmisi ja oskusi formaalhariduse osana. Seetõttu tuleb noorsootöö kaudu noortekeskuste füüsilises keskkonnas toimuvale õppimisele, tegevustele ja võimalustele pöörata erilist tähelepanu ja teha paralleelselt koostööd nii haridusosakonnaga, kui ka munitsipaalkoolidega.

1.2. Alaeesmärk

1.2.1. Füüsiline ruum on õigusaktide nõuetele vastav⁷ ja kaasajastatud hiljemalt 2027. aasta detsembris.

1.2.2. Füüsilises ruumi materiaalsed ja tehnoloogilised vajadused koostöös noortega ja noorsootöötajatega selgitatakse regulaarselt välja kord aastas.

1.2.3. Füüsiline ruum on ligipääsetav noortele vanuses 7-26.

1.2.4. Füüsilise ruumi turvalisuse ja psühhosotsiaalse keskkonna kaudu suureneb külastatavus ja noorsootöö teenusega rahulolu.

Sihtrühm	Lääne-Nigula noored ja noorsootöötajad
Vastutaja	Lääne-Nigula Vallavalitsus
Väärtusloome	Lääne-Nigula Noortekeskuse poolt pakutav noorsootöö teenus on kättesaadav, füüsiline keskkond on turvaline, materiaalsed ja tehnoloogilised vahendid on tagatud ning kaasajastatud.
Kättesaadavus	Noortekeskuste füüsiline ruum, materiaalsed ja tehnoloogilised vahendid on kättesaadavad ja sobivad igale noorele vanuses 7-26 ning sellest tulenevalt on suurenenud noortekeskustes külastatavus (vt 1.3. Logiraamatu statistika) ja valla ülene noorsootöö teenusega rahulolu.
Miinum nõuded	<ul style="list-style-type: none">✓ Noortekeskuste poolt pakutav noorsootöö teenus on kättesaadav: arvestatud on noorte vajadusi, asukohta ja transpordiühendust, liikumisvabadust hoones, kaldtee olemasolu, valgustust, mööblit ja suunaviitasid.✓ Noortekeskuses tegevuste läbiviimiseks on füüsilist ruumi vähemalt 50 m² või noore kohta 4 m².⁸✓ Noorte jaoks on noortekeskuste ruumid nõuetekohased, kus on tagatud turvaline füüsiline ja psühhosotsiaalne keskkond.
Ressurss	Lääne-Nigula eelarve, projektid ja lisaks inimressurss sh noorsootöötajad, vallavalitsuse töötajad, kogukond, noored, koostööpartnerid.
Keskkonnaseire	Noorsootöötajad kaardistavad noorte vajadustest lähtuvalt noortekeskuse füüsilise ruumi materiaalse ja tehnoloogilise vahendite olemasolu ning vajaduse ja teevad vajaduse ilmnemisel noortekeskuse juhatajale kord aastas, hiljemalt oktoobri lõpuks, kirjaliku ettepaneku vahendite eelarvestamiseks. Noortekeskuses toimub noorte poolt noorsootöö nädalal virtuaalse tagasiside andmine noorsootöö teenuse füüsilise ja psühhosotsiaalse rahuolu kohta, mis on sisendikorje, mida noored

⁷ [Töötervishoiu ja tööohutuse seadus](#)

⁸ [Nõuded füüsilisele ruumile lähtuvad Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse „NOORTEKESKUSTE miinumstandard 2020“ dokumendist](#)

	teenusest saavad ja kuidas ja mil moel see neid mõjutab. Noortekeskuse füüsilises ruumis tehakse valla või ruumiomaniku poolt nõuetekohaseid kontrole igal aastal, arvestades füüsilise ruumi asukohaga ja eripäraga.
--	---

1.3. Logiraamatu statistika

Unikaalsete noorte ⁹ arv 2024. aasta perioodil jaanuar-detsember oli kokku 675.

2025. aasta eesmärk on hinnata noorte tegelikku Lääne-Nigula Noortekeskuse poolt pakutava noorsootöö teenuseni jõudmist. Tulemusnäitajaks on noortekeskuste regulaarsete külastajate arvu kasv ja jõudmine 20% võrra rohkemate unikaalsete noorteni.

Tabel 1 Noortekeskuste külastatavuse statistika

2024						
Noortekeskus	7-11	12-16	17-19	20-26	Kokku	Keskmine külastatavus päevas
Kullamaa Noortekeskus	44	6	0	0	50	2
Linnamäe Noortekeskus	76	71	4	8	159	12
Martna Noortekeskus	21	25	4	1	51	7
Nigula Noortekeskus	30	15	6	3	54	6
Palivere Noortekeskus	61	73	25	17	176	28
Risti Noortekeskus	47	55	18	13	133	15
Taebla Noortekeskus	47	59	20	5	131	16

⁹ Unikaalne noor – isik vanuses 7-26, kes osaleb noortekeskuse tegevuses ja kelle kohta on Logiraamatusse loodud isikustatud andmetega kasutajakonto.

2. KVALIFIKATSIOON

2.1. Olukorra kirjeldus

Lääne-Nigula Noortekeskuse koosseisu lisandus senisele viiele noortekeskusele 2025. aasta alguses kolm töötajat ja kolm füüsilist ruumi. Lääne-Nigula Noortekeskuse töötajate koosseisu kuuluvad: noortekeskuse juhataja ja kümme noorsootöötajat. Noortekeskuste ühinemise järgselt puudub Lääne-Nigula Noortekeskuse meeskonnal ühine visioon ja eesmärk.

Lääne-Nigula Noortekeskuse töötajate kvalifikatsiooni statistilisele olukorrale (vt tabel 2. Töötajate kvalifikatsiooni ja koolituste tegevusnäitajad), Lääne-Nigula valla noorsootöö kvaliteedi hindamise¹⁰ ja EFQM mudeli kokkuvõttele tuginedes on vaja arendada noorsootöö kvaliteeti ja tõsta noorsootöötajate professionaalsust noorsootöölase kõrghariduse või kutse omandamise, valdkondliku spetsialiseerumise ja koolituste kaudu. Noortevaldkonna arengukava 2021-2035¹¹ näeb ette ühe peamise muutusena ülemineku erialase kvalifikatsioonile (ISE punkt 3.3). 1. jaanuarist 2024. aastal hakkasid kehtima uued noorsootöötajate kutsestandardid, milles sätestatu on edaspidi noorsootöös baasnõudeks tagamaks kvaliteetne töö noortega.

Lääne-Nigula valla noorsootöö kvaliteedi hindamise parendustegevuste kavas punktides 3 ja 6 on välja toodud, et oluline on noorsootöötajaid koolitada haavatavate sihtrühmadega (nt nägemispuudega noored, HEV¹² ja NEET¹³ noored, koolist väljalangemisohus olevad noored) tegelemiseks ja noorte riskikäitumise ennetamiseks usaldusliku suhte loomise ning eluks vajaminevate oskuste arendamise kaudu. Töötajate koolituste mõtestatult kaardistamine arendab teadlikult töötajate erialaseid pädevusi ja oskusi, pidades silmas noortevaldkonnas kehtivaid alusdokumente ja töötajate autonoomiat (spetsialiseerumine).

2.2. Alaeesmärk

2.2.1. Lääne-Nigula Noortekeskusel on ühtne visioon ja eesmärk.

2.2.2. Lääne-Nigula Noortekeskus tagab ühtse kvaliteetse noorsootöö töötajate kvalifikatsiooni tõstmise kaudu.

2.2.3. Lääne-Nigula Noortekeskuse noorsootöötaja mõtestab noorte üldpädevuste¹⁴ ja tulevikupädevuste arengu toetamist, eesmärgistab ja analüüsib tegevusi lähtuvalt mitteformaalõppe põhimõtetest.

2.2.4. Lääne-Nigula Noortekeskuse juhataja ja noorsootöötajad eesmärgistavad meeskonna ülest arengut meeskondliku arenguplaani koostamise kaudu aasta esimese kvartali alguses.

2.2.5. Lääne-Nigula Noortekeskuse noorsootöötajad eesmärgistavad enda isiklikku arengut individuaalse arenguplaani koostamise kaudu.

¹⁰ [Lääne-Nigula valla noorsootöö kvaliteedi hindamise kokkuvõte](#)

¹¹ [Noortevaldkonna arengukava 2021-2035](#)

¹² HEV - hariduslike erivajadustega noor

¹³ NEET - noor vanuses 13-29, kes ei õpi ega tööta

¹⁴ Noorte üldpädevuste all on mõeldud: [Põhikooli riiklik õppekava § 4](#)

Sihtrühm	Lääne-Nigula Noortekeskuse juhataja ja noorsootöötajad
Vastutaja	Lääne-Nigula Noortekeskus
Väärtusloome	Lääne-Nigula Noortekeskuse noorsootöötajad on noortevaldkonnas kompetentsed: noorsootöötajatel on täidetud kvalifikatsiooni-nõuded, füüsilises ruumis on tagatud noortele ühtsed võrdsed võimalused, toetades nende mitmekülgset arengut läbi nüüdisaegse õpikäsitluse ja mitteformaalõppe.
Kättesaadavus	Noorsootöö teenus on kättesaadav kvalifitseeritud noorsootöötajate abil ja sobilikud igale noorele vanuses 7-26.
Miinumunõuded	Lääne-Nigula Noortekeskuses töötajatele kehtivad noortevaldkonna lisatingimused: <ul style="list-style-type: none"> ✓ eesti keele oskus (vastavalt haridusvaldkonna nõuetele); ✓ vähemalt 18. aastane; ✓ laste töötamise piirangu puudumine. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Lääne-Nigula Noortekeskuse noorsootöötajatel on vähemalt noorsootöötaja tase 5 kutse. ✓ Lääne-Nigula Noortekeskuse noorsootöötaja mõtestab noorte üldpädevuste ja tulevikupädevuste arengu toetamist, analüüsib ja eesmärgistab oma tegevusi lähtuvalt mitteformaalõppe põhimõtetest. ✓ Lääne-Nigula Noortekeskuse noorsootöötajal on tegevuste läbiviimiseks olemas erinevatest meetoditest teadmised ja oskused, kuidas erinevates keskkondades tegevusi läbi viia ning selleks olemas vajalikud vahendid.
Ressurss	Lääne-Nigula Noortekeskuse eelarve või täiendavad lisarahastuse võimalused sh projektid.

2.3. Kvalifikatsiooni ja koolituste tegevusnäitajad

Lääne-Nigula Noortekeskuse noorsootöötajate kvalifikatsiooni tõstmisel oleme võtnud fookusesse väljaõppe, mis keskendub nüüdisaegsele õpikäsitlusele, noorte vaimse ja füüsilise tervise toetamiseks vajaminevate oskuste arendamisele (esmanõustamine), mitteformaalõppe läbi viimisele noortekeskustes. Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus¹⁵, mille redaktsioon hakkab kehtima alates 01.09.2025, paneb kohustuse arvestada avalduse alusel mitteformaalõppes õpitud formaalõppes. Noorsootöötajate pädevuse hulka kuulub muu hulgas ka oskus anda nüüdisaegset õpikäsitlust noortekeskustes, seada tegevustele lähtuvalt mitteformaalõppes õpiväljundid, mõtestada ja toetada noorte üldpädevuste sh eluks vajaminevate oskuste arengut. Valla ja juhtkonna tasandil (haridusosakonna juhataja ja töötajad, valla munitsipaalkoolide juhid ja töötajad ning noortekeskuse juhataja) tuleb luua regulatsioon, kuidas noortekeskustes toimuvat õppetegevust saaks võimalikult vähese vaevaga arvestada ka formaalõppes.

¹⁵ [Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus](#) redaktsioon kehtiv alates 01.09.2025

Tabel 2 Kvalifikatsiooni ja koolituste tegevusnäitajad

Tegevusnäitaja	2024	Eesmärk	2025
Noorsootöölane kõrgharidus	2		
Noorsootöötaja, tase 4	2	Noorsootöölane kõrgharidus	
Noorsootöötaja, tase 5	0	Noorsootöötaja, tase 5	
Noorsootöötaja, tase 6	1	Noorsootöötaja, tase 6	
Noorsootöötaja, tase 7	0	Noorsootöötaja, tase 7	
Kvalifikatsiooniga töötajaid kokku	5	100% Lääne-Nigula Noortekeskuse noorsootöötajatel on vähemalt noorsootöötaja tase 5 kutse, hiljemalt 2027. aasta detsembris.	
Noorsootöötajad on koostanud individuaalse arenguplaani	0	Kõik noorsootöötajad koostavad individuaalse arenguplaani, hiljemalt 2025. aasta detsembris.	
Meeskonnakoolituste arv vastavalt ühisele arenguplaanile	0	Ühiselt on koostatud Lääne-Nigula Noortekeskuse meeskonna arenguplaan, hiljemalt 2026. aasta mais.	
Noorsootöötajad on läbinud digipädevus alaste oskuste koolituse	0	Noorsootöötajad osalevad digipädevus alasel koolitusel hiljemalt 2025. aasta detsembris.	
Noorsootöötajad läbivad nüüdisaegse õpikäsitluse koolituse	-	Noorsootöötajad osalevad nüüdisaegse õpikäsitluse koolitusel hiljemalt 2026. aasta juunis.	
Noorsootöötajad läbivad mitteformaalõppe koolituse	-	100% Noorsootöötajatest on läbinud mitteformaalõppe koolituse hiljemalt 2026. aasta juunis.	
Täiendkoolituste jaoks saadud täiendav lisarahastus (eurodes)	10 860,00 ¹⁶		

¹⁶ Noorte Heaks 2024 taotlusvoor

3. STANDARDI VERSIOON

Tabel 3 Standardi muutmine

Versioon	Kuupäev	Kinnitaja	Märkused, peamised muudatused
V1	30.01.2025	Pille-Riin Pruus	Standardi esmase versiooni esitlus
V2	10.04.2025	Pille-Riin Pruus	Standardi esmase versiooni muutmine ja uue esitlemine
V3	14.04.2025	Pille-Riin Pruus	Standardi pealkirja ja eesmärgi ümber sõnastamine
V4			
V5			
V6			